

Jaarverslag 2018

Straatpastoraat in Leeuwarden

In februari 2015 werd in Leeuwarden gestart met straatpastoraat. Dit gebeurde op initiatief van een aantal mensen die vanuit hun werk met dak- en thuislozen en verslaafden binnen het Aanloophuis van de Kerken hadden gemerkt dat er binnen deze doelgroep behoefte was aan geestelijke zorg in de vorm van straatpastoraat. In opvang en hulpverlening was er over het algemeen geen tijd voor of deskundigheid met betrekking tot geloofs- en levensvragen en zingeving. Bovendien waren er mensen die dakloos waren, maar die men niet kon bereiken, omdat zij niet naar de opvang kwamen en alle contact met hulpverleners vermeden. Het initiatief kreeg vaste vorm in een stichting: de Stichting Straatpastoraat Leeuwarden.

Straatpastoraat wordt door de stichting als volgt gedefinieerd: "Straatpastoraat biedt geestelijke steun bij levensbeschouwelijke en zingevingsvragen en zoekt een balans tussen nabijheid en distantie. De straatpastor heeft oog voor de breukvlakken in de levens van mensen en hoe zij die verwoorden en verwerken. Het is een vrijplaats in de oudste betekenis van het woord. In die zin is het straatpastoraat een veilige plek voor een gesprek over schuld, straf, boete en vergeving en over aanvaarding van jezelf. Bij het straatpastoraat vind je rust in een vaak opgejaagd bestaan, kun je op adem komen en mag je kwetsbaar zijn". Concreet wil de stichting met de aanstelling van een straatpastor de volgende doelen realiseren:

- Door de inzet van een straatpastor kunnen mensen bereikt worden die contact mijden met hulpverleners.
- Binnen de opgebouwde vertrouwensrelatie helpt zij mensen om in contact te komen met hun kwaliteiten, hun waardigheid te hervinden en te beseffen dat ze er toe doen.
- De straatpastor kan helpen het sociaal isolement en de eenzaamheid waarin zij leven te doorbreken en daar waar mogelijk mensen weer toeleiden naar andere vormen van zorg of hulpverlening.

De kern van het straatpastoraat is aandacht. De straatpastor zoekt mensen op en leeft met hen mee in het wel en wee van elke dag en biedt een luisterend oor voor de dingen die hen bezig houden. Het kan dan net zo goed gaan om de alledaagse zorgen als om hogere of diepere vragen van geloof en leven. De straatpastor kan voor verschillende mensen allerlei rollen vertegenwoordigen: vaak als praatpaal, vertrouwenspersoon, klankbord, maar soms ook als steunpilaar of begeleider. Mensen kunnen in een gesprek hun hart luchten, hun emoties verwerken en hun plannen delen en met een vertrouwd iemand bespreken. Dit in de hoop dat het op deze manier kunnen delen wat in hen leeft mensen helpt weer een begaanbare weg in het leven te vinden en ook om het uit te houden bij wat er in hun leven is. Mensen geven regelmatig aan dat zij dit zeer waarderen en ook dat ze dat juist vaak zo missen: die aandacht voor hen als mens.

Zingeving vormt hierbij uiteraard een belangrijk aspect en is in vrijwel alle contacten aan de orde. Zingeving hoort bij het leven. Het is noodzakelijk dat mensen in hun leven voor zichzelf zin zien en ook zin hebben of krijgen om dat leven te leven. Aandacht hiervoor is belangrijk: of het nu gaat om de impliciete zingeving van alledag of om expliciete zingeving: wanneer het gaat om zaken als het plaatsen van je leven in een breder verband, om idealen koesteren en spiritualiteit, om richting en doel. Deze expliciete vragen komen vaak juist naar voren in tijden van crisis, rouw en verlies, het leven wordt dan in een ander perspectief geplaatst. Veel mensen uit deze doelgroep leven met dit soort vragen. Samen erover praten is van belang om gebeurtenissen een plek te laten krijgen, om nieuw perspectief te bieden.

Het uitgangspunt van wat een straatpastor doet ligt in de presentietheorie: het gaat in de contacten om trouwe en duurzame aanwezigheid in het leven van mensen, vanuit een

houding van aandacht en respect voor mensen zoals ze zijn en om respect voor hun keuzes. Als straatpastor probeer je dus niet mensen een bepaalde kant op te sturen, niet mensen te benaderen vanuit een idee van wat je zelf goed voor ze zou vinden. Je bent er zonder voorwaarden en belangeloos. Mensen maken hun eigen keuzes, geven hun eigen leven vorm zoals zij dat willen. Zo is voor een straatpastor de boodschap van het christelijk geloof bijvoorbeeld meestal wel een bron van inspiratie, maar is zij er niet op uit deze boodschap aan anderen op te dringen. Als iemand zelf iets wil denkt een straatpastor natuurlijk wel mee en kan samen worden uitgezocht waar mensen terecht kunnen met hun vragen, kan worden doorverwezen of kan worden meegegaan naar contacten met bepaalde instanties. Soms wordt als dat nodig is ook praktische hulp geboden. Eigenlijk probeert het straatpastoraat dus aan deze groep mensen te bieden wat voor de meesten van ons vanzelfsprekend is: een beetje aandacht en steun bij de kleine en grote vragen van het leven, het samen uithouden en ondersteuning bij het zoeken naar een begaanbare weg.

Verslag werkzaamheden

In 2018 zetten de werkzaamheden, zoals zij in eerdere jaren vorm hadden gekregen, zich voort.

Locaties in de stad waar mensen uit de doelgroep verblijven werden zo mogelijk regelmatig bezocht, tevens waren er veel individuele afspraken, soms voortvloeiend uit reeds ontstane contacten, soms op verzoek van begeleiders. Er waren veel kortdurende contacten in de opvang en op straat, die soms, afhankelijk van de situatie, wel heel frequent en intensief waren; daarnaast is er inmiddels een groep min of meer vaste mensen ontstaan voor wie de straatpastor fungeert als vertrouwens- en contactpersoon. Inmiddels gaat dit om een vast contact met rond de 40 mensen. Er waren per dag gemiddeld 6 á 7 contacten. Regelmatig waren er tevens bezoeken aan mensen of samen met mensen in ziekenhuizen, bij verschillende locaties van de GGZ, wijkteams, de rechtbank, hulpverleners en begeleiders, binnen en buiten Leeuwarden.

Vanwege alle afspraken die er waren werd het door de beperkte tijd steeds moeilijker om regelmatig op alle locaties die door de doelgroep worden bezocht of waar zij verblijven aanwezig en aanspreekbaar te zijn.

Specifieke groepen

Ook in 2018 was er veel aandacht voor uitgediende asielzoekers. Er was met sommige mensen wekelijks contact en tevens was er contact met organisaties en juristen die bij hen betrokken zijn.

Overige activiteiten

De straatpastor was opgenomen in het vieringenrooster van het Aanloophuis en ging in het afgelopen jaar verschillende malen voor in de vieringen op zondagmiddag.

Geregeld werd deelgenomen aan overleg met een medewerker van het Leger des Heils en de coördinator van het Aanloophuis. Incidenteel was er overleg met begeleiders over individuele personen.

Tevens werd enkele keren gesproken op een uitvaart en werd een uitvaart in samenwerking met de uitvaartverzorger volledig gepland en geleid.